

Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

Skala usług opiekuńczych

	2003	2006	2008	2009
Liczba osób / liczba godzin	551 / 215 tys.	702 / 258 tys.	747 / 265 tys.	733 / 299 tys.
Koszt (zł)	1,5 mln	1,7 mln	2,4 mln	2,5 mln

Uprawnienie do usług / dostępność

Do świadczenia z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych uprawnione są w szczególności osoby samotne, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a są ich pozbawione mimo wykorzystania własnych uprawnień, zasobów i możliwości (w uzasadnionych przypadkach pomoc w tej formie może być również przyznana osobie, która posiada rodzinę, o ile spełnione są powyższe warunki).

Uprawnienie to dotyczy osób, których dochód nie przekracza kwoty 1908 zł/mc w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz 1193,40 zł/mc na osobę w przypadku podopiecznego mającego rodzinę. Osobom samotnym, których dochód przekracza w/w kwotę, pomoc społeczna zapewnia wsparcie przy organizacji usług opiekuńczych.

Przyznanie usług

Warunkiem przyznania usług opiekuńczych jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i potwierdzenie przez pracownika socjalnego konieczności przyznania tej formy wsparcia. Niezbędnym dokumentem jest zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, uzasadniające korzystanie z usług opiekuńczych i wskazujące zaleconą przez lekarza pielęgnację.

Zakres i okres usług opiekuńczych ustalany jest indywidualnie dla każdego podopiecznego. W zależności od stanu zdrowia oraz stopnia samodzielności, a także sytuacji życiowej i rodzinnej mogą być przyznane usługi o charakterze opiekuńczo - pielęgnacyjnym oraz/lub gospodarczym.

Przyznanie usług następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Odpłatność

Usługi mogą być świadczone nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie. Wysokość odpłatności uzależniona jest od wysokości dochodu osoby ubiegającej się o przyznanie pomocy w tej formie.

Realizacja usług

Usługi realizowane są przez podmioty wyłonione w drodze konkursu lub przetargu (NGO-sy oraz przedsiębiorstwa komercyjne, możliwość zlecenia podmiotom ekonomii społecznej, np. spółdzielniom socjalnym).

Realizacja usług podlega monitoringowi oraz okresowej ewaluacji.

Istotne działania w obszarze usług opiekuńczych w latach 2008-2009

Zidentyfikowana bariera / problem	Działanie
Monopol na rynku usług opiekuńczych	<ol style="list-style-type: none"> Zmiana w sposobie zlecania świadczenia usług opiekuńczych – wdrożenie procedury wyłaniania realizatora w drodze przetargu. <i>Cel: zapewnienie dostępu do rynku nie tylko organizacjom pozarządowym, ale również przedsiębiorstwom</i> Podział obszaru świadczenia usług opiekuńczych (zgodnie z obszarem działania DOPS lub mniejszy). <i>Cel: zapewnienie dostępu do rynku również małym podmiotom, o ograniczonych zasobach</i>
Braki w zasobach kadrowych, nieatrakcyjność zawodu opiekunki	<ol style="list-style-type: none"> Wdrożenie podziału na usługi o charakterze opiekuńczo – pielęgnacyjnym oraz gospodarczym. <i>Cel: umożliwienie świadczenia części usług (usług gospodarczych) osobom bez szczególnego przygotowania i kwalifikacji</i>
Niski poziom wynagrodzenia opiekunek przy stosunkowo wysokich kosztach administracyjnych realizacji zadania	<ol style="list-style-type: none"> Wprowadzenie do specyfikacji konkursowej / przetargowej zapisów dotyczących minimalnego poziomu wynagrodzeń dla opiekunek lub proporcji między kosztami wynagrodzeń osób bezpośrednio świadczących usługi a pozostałymi kosztami. <i>Cel: zagwarantowanie minimalnego poziomu wynagrodzenia dla opiekunek przy jednoczesnym ograniczeniu poziomu kosztów administracyjnych</i>
Roszczeniowość klientów w kontekście zapotrzebowania na usługi, niejednolite zasady przyznawania usług przez DOPS-y	<ol style="list-style-type: none"> Zmiana zasad dotyczących dostępności usługi (pod względem dochodowym). Zmiana wzoru Zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia (poprzedzona analizą zakresu czynności pielęgniarki środowiskowej). Zmiana karty zlecenia - Zakres usług opiekuńczych: <ul style="list-style-type: none"> wyodrębnienie katalogu czynności, które mogą być przyznane osobie samotnej / osobie posiadającej rodzinę, w powiązaniu z informacjami nt sytuacji zdrowotnej), pilotaż zastosowania oszacowanych wskaźników średniego czasu świadczenia poszczególnych usług. Wdrożenie zasady partycypacji koordynatora usług ze strony wykonawcy w czynności związane z ustaleniem zakresu usług dla poszczególnych klientów.
Nieprawidłowości w zakresie organizacji i realizacji usług	<ol style="list-style-type: none"> Wdrożenie monitoringu usług opiekuńczych Wypracowanie gminnego standardu usług opiekuńczych